

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНДА ЭМГЕКТИ ЖӨНГӨ САЛУУНУН НЕГИЗГИ КАДРДЫК ЭРЕЖЕЛЕРИ ЖАНА ЧЕНЕМДЕРИ

Кыргыз Республикасында эмгек мамилелерин жөнгө салуунун негизги кадрдык эрежелери жана ченемдери Кыргыз Республикасынын 2025-жылдын 23-январындагы № 23 Эмгек кодексине (колдонуудагы өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду эске алуу менен), ошондой эле Кыргыз Республикасынын башка ченемдик укуктук актыларына ылайык белгиленет.

Эмгек мыйзамдарынын негизги жоболору жумуш убактысынын узактыгын, эмгек шарттарын өзгөртүү жана эмгек мамилелерин токтотуу тартибин, кадрдык иш кагаздарын жүргүзүүнү, ошондой эле мамлекеттик жарандык жана муниципалдык кызматтын кадрлар резервин түзүүнү жөнгө салуучу ченемдерди камтыйт.

1. Жумуш убактысынын узактыгы жана эмгек режими

1.1. Жумуш убактысынын нормалдуу узактыгы

Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында каралган учурларды кошпогондо, жумуш убактысынын нормалдуу узактыгы жумасына 40 сааттан ашпоого тийиш.

1.2. Жумуш убактысынын кыскартылган узактыгы

Кызматкерлердин айрым категориялары үчүн жумуш убактысынын кыскартылган узактыгы белгиленет:

- 14 жаштан 16 жашка чейинки кызматкерлер үчүн — жумасына 24 сааттан ашпоого тийиш.
- 16 жаштан 18 жашка чейинки кызматкерлер үчүн — жумасына 36 сааттан ашпоого тийиш.
- Оор физикалык жумуштарда, эмгек шарттары зыяндуу же кооптуу болгон жумуштарда иштеген кызматкерлер үчүн — жумасына 36 сааттан ашпоого тийиш.
- I жана II топтогу майыптыгы бар кызматкерлер үчүн — жумасына 36 сааттан ашпоого тийиш.

Жашы жете элек кызматкерлердин эмгек ишмердүүлүгү мыйзамдарда белгиленген жаш курактык чектөөлөрдү жана эмгек шарттарына коюлган талаптарды сактоо менен жүзөгө ашырылат.

Кызматкерлердин айрым категориялары, анын ичинде педагогикалык жана медициналык кызматкерлер үчүн жумуш убактысынын узактыгы Кыргыз Республикасынын эмгек мыйзамдарынын атайын ченемдерине ылайык белгиленет.

1.3. Түнкү убакта иштөө

Түнкү убакыт деп саат 22:00дөн 06:00гө чейинки мезгил эсептелет.

Кыргыз Республикасынын эмгек мыйзамдарында каралган учурларды кошпогондо, түнкү убактагы жумуштун (нөөмөттүн) узактыгы бир саатка кыскартылат.

2. Эмгек шарттарынын өзгөрүшү жана жумуштан бошотуу жөнүндө кабарлоо мөөнөттөрү

Кыргыз Республикасынын эмгек мыйзамдарына ылайык, кызматкерлерге кабарлоонун төмөнкү мөөнөттөрү белгиленет:

- **Бир ай** — эмгектин олуттуу шарттары өзгөргөндө, кызматкерлердин саны же штаты кыскартылганда, ошондой эле уюм жоюлганда.

- **Эки жума** — кызматкердин ден соолугунун абалына же квалификациясынын жетишсиздигине байланыштуу ээлеген кызмат ордуна же аткарган ишине ылайык келбегендигинен улам эмгек келишими бузулганда.

Уюм жоюлганда же кызматкерлердин саны же штаты кыскартылганда, иш берүүчү кызматкерге жумуштан бошотууга чейин кеминде бир ай мурда кол койдургуу аркылуу жазуу жүзүндө эскертүүгө милдеттүү.

Эмгек шарттарынын өзгөрүшү жана эмгек келишиминин токтотулушу жөнүндө кабарлоо Кыргыз Республикасынын Эмгек кодексинде белгиленген тартипте жүзөгө ашырылат.

3. Негизги кадрдык документтер

Кадрдык иш кагаздарын талаптагыдай жүргүзүү жана эмгек мыйзамдарынын талаптарын сактоо максатында уюмда төмөнкү негизги документтер таризделет жана жүргүзүлөт:

- Эмгек келишимдери жана аларга кошумча макулдашуулар.
- Уюмдун штаттык расписаниеси.
- Ички эмгек тартибинин эрежелери.
- Жумуш убактысын эсепке алуу табелдери.
- Жеке курам боюнча буйруктар (жумушка кабыл алуу, башка ишке которуу, жумуштан бошотуу жана өргүү берүү жөнүндө).

Уюмдун ишинин мүнөзүнө жана мыйзамдардын талаптарына жараша эмгекти коргоо, коопсуз эмгек шарттарын камсыз кылуу боюнча документтер жана башка зарыл кадрдык документтер да таризделет жана жүргүзүлөт.

Кадрдык документтерди тариздөө, эсепке алуу жана сактоо Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына жана уюмдун локалдык ченемдик актыларына ылайык жүзөгө ашырылат.

4. Мамлекеттик жарандык кызмат, муниципалдык кызмат жана кадрлар резерви

Мамлекеттик жарандык кызматтын жана муниципалдык кызматтын кадрлар резервин түзүү жана анын иштөө тартиби Кыргыз Республикасынын «Мамлекеттик жарандык кызмат жана муниципалдык кызмат жөнүндө» Мыйзамы, Кыргыз Республикасынын Президентинин 2026-жылдын 13-февралындагы № 43 «Мамлекеттик жарандык кызматтын жана муниципалдык кызматтын административдик кызмат орундарына кадрлар резервдерин түзүү жана алардын иштеши жөнүндө» Жарлыгы, ошондой эле Кыргыз Республикасынын башка тиешелүү ченемдик укуктук актылары менен жөнгө салынат.

4.1. Улук административдик кызмат орундарына коюлуучу квалификациялык талаптар

Улук административдик кызмат орундарын ээлөө үчүн төмөнкү талаптар белгиленет:

- Тиешелүү адистик же даярдоо багыты боюнча жогорку кесиптик билимдин болушу.
- Мамлекеттик жана (же) муниципалдык кызматтагы жалпы иш стажы бир жылдан кем эмес же тиешелүү кесиптик чөйрөдөгү иш стажы үч жылдан кем эмес болушу.

4.2. Башкы административдик кызмат орундарына коюлуучу квалификациялык талаптар

Башкы административдик кызмат орундарын ээлөө үчүн төмөнкү талаптар белгиленет:

- Тиешелүү адистик же даярдоо багыты боюнча жогорку кесиптик билимдин болушу.

- Мамлекеттик жана (же) муниципалдык кызматтагы жалпы иш стажы үч жылдан кем эмес же тиешелүү кесиптик чөйрөдөгү иш стажы беш жылдан кем эмес болушу.

4.3. Кадрлар резервин түзүү

Кадрлар резервин түзүү талапкерлерди тандоонун мыйзамдарда белгиленген жол-жоболоруна жана коюлган квалификациялык талаптарга ылайык жүзөгө ашырылат.

Кадрлар резервинде болуу мөөнөтү үч жылды түзөт.

Талапкерлерди кадрлар резервине киргизүү, алардын резервде болуу жана тиешелүү административдик кызмат орундарына дайындалуу тартиби Кыргыз Республикасынын колдонуудагы ченемдик укуктук актылары менен аныкталат.

Ченемдик укуктук негиздер

1. Кыргыз Республикасынын 2025-жылдын 23-январындагы № 23 Эмгек кодекси (колдонуудагы өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду эске алуу менен).
2. Кыргыз Республикасынын 2021-жылдын 27-октябрындагы № 125 «Мамлекеттик жарандык кызмат жана муниципалдык кызмат жөнүндө» Мыйзамы (колдонуудагы өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду эске алуу менен).
3. Кыргыз Республикасынын Президентинин 2026-жылдын 13-февралындагы № 43 «Мамлекеттик жарандык кызматтын жана муниципалдык кызматтын административдик кызмат орундарына кадрлар резервдерин түзүү жана алардын иштеши жөнүндө» Жарлыгы (колдонуудагы өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду эске алуу менен).
4. Эмгек мамилелерин, кадрдык иш кагаздарын жүргүзүүнү жана эмгекти коргоо маселелерин жөнгө салуучу Кыргыз Республикасынын башка ченемдик укуктук актылары.